

IZDELAVA OCENE TVEGANJA

Lokacija dokumenta	Intranet / Oddelek za pripravljenost in odzivanje na grožnje
--------------------	--

Oznaka dokumenta	Izdelava ocene tveganja
Verzija dokumenta	ver.1/2011
Zamenja verzijo	
Uporabnik dokumenta	zaposleni v CNBOT

Skrbnik dokumenta	Tatjana Frelj, Nuša Čakš Jager
Pregledal	Alenka Kraigher
Odobril	Alenka Kraigher

Datum izdaje dokumenta	30.06.2011
------------------------	------------

Zgodovina verzij

Verzija	Datum	Razlog za spremembo	Opis spremembe

KAZALO VSEBINE

1	<i>NAMEN</i>	3
2	<i>OPIS</i>	3
2.1	Osnovni principi izdelave ocene tveganja	3
2.2	Pristopi k izdelavi ocene tveganja	3
2.3	Kaj moramo upoštevati pri izdelavi ocene tveganja.....	3
2.4	Komunikacija	4
2.5	Rezultati ocene tveganja.....	5
2.6	Negotovost.....	5
3	<i>VSEBINA OCENE TVEGANJA</i>	5
4	<i>SLOVARČEK POJMOV</i>	5
5	<i>PRILOGE</i>	6
6	<i>ZAPISI</i>	7
7	<i>VIRI</i>	8

1 NAMEN

Ta postopek opredeljuje proces izdelave ocene tveganja, ki ga predstavljajo nalezljive bolezni in z njimi povezani nenadni ali nenavadni dogodki, ter bolezni neznanega izvora.

2 OPIS

2.1 Osnovni principi izdelave ocene tveganja

- Ocena tveganja mora temeljiti na najboljših razpoložljivih in dostopnih znanstvenih dokazih v tistem času, mora biti dobro dokumentirana in podprta z referencami;
- Naj bo dovolj prožna, da je uporabna za reševanje različnih zapletenih situacij;
- Upošteva doslednost in preglednost, poštenost in racionalnost in mora biti razumljiva za različne deležnike;
- Predstaviti mora negotovosti in izdelane predpostavke;
- Po potrebi oceno tveganja posodabljam, kar mora biti ustrezno evidentirano, (datum in oznaka kontrolirane verzije);
- Ocena mora biti ponovljiva, v povezavi z metodo.

2.2 Pristopi k izdelavi ocene tveganja

Opisni (Deskriptivni) pristop

- Opišemo glavne dogodke in dejavnike;
- Končni rezultat mnenje, s katerim kategoriziramo nivo (velikost) tveganja.

Kvalitativni pristop

- Uporaba formalnega modela;
- Omogoča oceno tveganja tudi z omejenimi podatki;
- Končni rezultat je transparentna ocena tveganja, ki omogoča ponovitev postopka.

Kvantitativni pristop

- Za oceno uporablja izračune velikosti potencialnih izgub in verjetnosti, da se bodo izgube pojavile;
- Zajema uporabo kvantitativne tehnike in statistične metode;
- Je bolj uporaben za znana tveganja in če so na voljo podatki;
- Končni rezultat je številčno točkovanje tveganja.

2.3 Kaj moramo upoštevati pri izdelavi ocene tveganja

1. Prepoznavna (Identifikacija) bolezni

- Če je bolezen neznana, opišemo simptome in diferencialno diagnozo;
- Definicija primera;

2. Verjetnost vnosa /širjenja

- Geografska in časovno porazdelitev;.
- Verjetnost okužbe;

3. Verjetnost izpostavljenosti :

- infektivna doza,
- pojav trajanje,
- poti širjenja;

4. Vpliv na zdravje ljudi

- Možni izidi (komplikacije) bolezni v smislu obolevnosti in umrljivosti;

5. Posledice za posebne skupine

- Imunsko oslABLJENE osebe, rizične skupine;

6. Predlagani in izvedeni preventivni ukrepi

Oceno tveganja mora pripraviti interdisciplinarna skupina. Pri izdelavi ocene tveganja morajo sodelovati različni strokovnjaki: mikrobiologi, kliniki, veterinarji, epidemiologi in vsi drugi deležniki, ki so ogroženi zaradi obstoječega tveganja za javno zdravje. Glede na naravo tveganja, se v delovno skupino vključi tudi druge strokovnjake, (eksperte) ki imajo dodatna, specifična znanja in izkušnje za posamezne okužbe/sindrome.

2.4 Komunikacija

Vsi postopki morajo biti pregledni (transparentni) in v vseh fazah je potrebna izmenjava informacij. Informacije morajo biti pripravljene ciljno za posamezne skupine, npr: za člane širše skupine za obvladovanje krize, splošno javnost, strokovno javnost, medije itd. Jasno je potrebno opredeliti negotovost pri izdelavi ocene tveganja in rezultate ocene tveganja.

Javnosti moramo tveganje podajati jasno, pravočasno, transparentno in dosledno. Komunicirati je potrebno tudi morebitno slabo novico.

2.5 Rezultati ocene tveganja

Tveganje moramo opredeliti jasno in na razumljiv način.

tveganje : zelo majhno, majhno, srednje, veliko, zelo veliko

nivo tveganja : 1, 2, 3, 4, 5, 6

2.6 Negotovost

Pogosto je na začetku postopka ocene tveganja na voljo zelo malo informacij, zato upoštevamo načelo previdnosti. Verjetnost hudih izidov (smrtnih) je namreč lahko neznano, nesprejetje previdnostnih ukrepov v doglednem času lahko povzroči resne posledice. (racionalno je slediti strategiji "**better safe than sorry**") , kar pomeni, da je bolje, da smo previdni kot pa da tvegamo slab rezultat, ali drugače bolje je ne tvegati, pa če je še tako težko ali dolgotrajno biti previden.

3 VSEBINA OCENE TVEGANJA

- naslov, datum, navedemo subjekt, ki zahteva oceno tveganja, javnozdravstveni problem;
- navedemo strokovnjake s katerimi smo se posvetovali;
- bolezen: inkubacija, poti prenosa, velikost problema, podatki o precepljenosti populacije;
- dogodki, epidemiologija;
- opis populacije, ki je ogrožena;
- preventivni ukrepi, ki so na voljo;
- predlagani in vspostavljeni preventivni ukrepi;
- tveganje za populacijo: resnost obolenja + verjetnost prenosa okužbe;
- reference : znanstvena literatura, poročila o podobnih dogodkih;

4 SLOVARČEK POJMOV

Tveganje (risk, hazard): dogodek. ki ima lahko velike javno zdravstvene posledice, če se zgodi.

Grožnja (threat): pojav nevarnosti, ki zahteva odziv

5 PRILOGE

Ocenjevanje grožnje zaradi bolezni neznanega izvora

Algoritem ocene verjetnosti

Algoritem ocene vpliva na populacijo

6 ZAPISI

Predlog strukture

OCENA TVEGANJA

Ocena tveganja je izdelana na predlog/željo:
(naslovnik naročila)

Navedba dogodka/bolezni/povzročitelja

Oceno tveganja so izdelali:
(navedi imena strokovnjakov in ekspertov)

Izhodišče:
(opis bolezni ali dogodka)

Opis dogajanja:

Ocena tveganja:

Morebitni ukrepi:

Kontaktne naslovi za dodatne informacije:

Zaključki:

Reference:

7 VIRI

Outbreak of Shiga toxin-producing E. coli (STEC) in Germany

http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/1105_TER_Risk_assessment_EColi.pdf

Commission Health Emergency Operational Facility (HEOF);

http://ec.europa.eu/health/archive/ph_threats/com/preparedness/docs/heof_en.pdf

Five steps to risk assessment; <http://www.hse.gov.uk/pubns/indq163.pdf>

Application of risk analysis to food standards issues;

<http://www.who.int/foodsafety/publications/micro/en/march1995.pdf>

About risk analysis in food;

<http://www.who.int/foodsafety/micro/riskassessment/en/index.html>

Principles of threat assessment, Approaches to risk assessment: algorithms/unknown diseases; Training Workshop »Detection and assessment of public health threats in the EU, ECDC, Stockholm, 7-11 marec, 2011.